

is (lehet, hogy papságunk 99 %-át), akit így vagy úgy beépítettek. Hegyi Béla már regényt is írt róluk (Kopasz a hegyen). Legutóbb pedig Szabó Iván novellát (Üvegfalak).

A negyedik repedés az volt, amikor '80 körül Bokor-beli testvéreinknek az őket elítélő bírák ezt mondhatták: Magukat saját püspökeik is elítélik! A katonáskodás megtagadása miatt kerültek a törvényszékre. Püspökeinket megkerestük, s közöltük velük, hogy csak Jézus parancsát akarjuk teljesíteni, aki hüvelybe dugatta a kardot Péterrel. A Püspöki Kar teológus-szakreferense válaszolt. Azért nem támogathatnak minket, mert megbontjuk az erőegyensúlyt a NATO és a Varsói szerződés között. Kihúztuk magunkat, 30 árva magyar legény, hogy még erre is képesek vagyunk..., s ilyen teológiai indokolás alapján. Róma is bedobta magát: Poggi, a Szentszék utazó nagykövete hívatott magához a Hiltonba, hogy közölje velem: Miklós Imre azt mondta neki, hogy zöld utat kap az egész kisközösségi munka, ha elállunk a szolgálatmegtagadástól. Nem álltunk el, nem óhajtottunk a pártállam engedélyével kiközösségeket csinálni. A Regnum Marianum, a fokoláré, a karizmatikusok sohasem vetemedtek szolgálatmegtagadásra. De annak következtében, hogy harminc Bokor-beli testvérünk hajlandó volt három évet ülni Baracsán, szabad utat kaptak egyháztól, államtól kisközösségi munkájukra. Bizonyítja ez, hogy nem a lefekvés az államhatalom előtt, nem a keleti politika biztosítja a hívek jézuskövetését, hanem a kurázi, az áldozatot hozni tudás.

Az utolsó fejezet kezdődik. '82-ben a Bokor papjait kényszernyugdíjazták, áthelyezik, s eretnek-tanításaim miatt megvonják tőlem a nyilvános papi működés jogát. Róma szekundál ehhez: '87-ben - eretneknek ugyan nem minősítve, de helyben hagyja a megvonást. Rá két évre, már rendszerváltás után, írok Paskainak, hogy vallja be a történeteket. Hiába. Aranymisémet, '93-ban csak a volt Pártfőiskolát kibérelve mondhatom el barátaim, testvéreim körében. '96-ban levelet írok Rómába Ratzingernek: letelt a 14 és fél év egyházi büntetéséből. Hazámban ilyenkor még a gyilkosoknak is amnesztiát adnak. De püspökeimnek ezt hiába mondom, mert azt állítják, hogy ügyem Rómára tartozik. Ratzinger rendezi ügyemet, s fél-évi huzavona után a magyar püspökök megszüntetik a korlátozó intézkedéseket A parlament, a sajtó lelkesen üdvözlő rehabilitálásomat, mint a rendszerváltás egyik jelentős megnyilvánulását, de a 16 év után mondott első nyilvános misémen saját tartományfőnököm, egykori tanítványom is egy verssel köszönt: egy téglá nem tetszett a templomfalban, s a templom összedőlt - én jót akartam. Bűnös vagyok mindhalálig, mert következetesen ellene mondtam életem folyamán (nem minősítem!) mindannak, amiket a fentiekben összefoglaltam. Nincs rehabilitálás. Nem történik semmi, sem a püspökök, sem a papok nem veszik igénybe szolgálataimat. Könyveim továbbra is kint a katolikus boltokból. Az egyház Lékai korszaka alatt, a puhuló diktatúrában nagyon kevés kivétellel a papság egésze felzárkózott a pártállam engedélyéből kinevezett püspökök mögé. Mikor '82 májusában a nagymarosi

ifjúsági találkozó során Lékai kihirdeti, hogy velem és Kovács László nevű káplánjával nem hajlandó együttműködni, a papság az egyetlen Keglevich István kivételével beöltözik szentmisére. Akármilyen fájó, de fel kell tennem a kérdést: lehet-e ezért kizárólag a pártállamot felelőssé tenni?

Nem az én dolgom a Bokor jelentőségét megrajzolni. De valamit azért el kell mondanom: kísérlet az a jézusi örökség helyreállítására az egyházon belül. A pártállam illetékes szervei értették ezt a kísérletet: Bulányi mester, nincs nekünk időnk kivárni, amíg maga megelégedéssel látogatja nekünk a kapitalistákat (mondta őrnagyelődöm a Fő utcán). S életfogytiglani ítélettel jutalmazták a kísérletet. Az egyház (miután kezéből kiverte a felvilágosodás a gyufát a máglyagyújtáshoz) csak búra alá helyez, és próbálja kiszívni a búra alól a levegőt. Ő is életfogytiglan, és minden amnesztia nélkül.

A magyar keresztény állam második évezredét nyitottuk szentistváni alapokon. Jézus egyházának különb alapokat kell felkínálnia. Szent István az új magyar államban első renddé tette főpapságot, amely uralkodott, csatákat vezérelt (Muhi, Mohács), és a leggazdagabbak között is első volt. Jézus pedig lábmosó szolgálatra, másik arcunkat is odatartó szelídségre, és arra nevelte tanítványait, hogy mindenkinek be kell érnie az egy dénárral. Csak ez a program képes egyesíteni az emberiséget, melynek szegényei el nem viselik hátrányaikat. Védekeznek ellene új és új erőszak alkalmazások, háborúk formájában A gazdagoknak persze védekezniük kell, s megy tovább a régi nóta. Az ember fáj a földnek: oly sok / Harc- s békeév után / A testvérgyűlölési átok / Virágozik homlokán. Ha ezt az állam, amely szükségképpen erőszakos szerv, nem egészen vagy egyáltalán nem értheti, megbocsátható. De hogy az egyház kézzel-lábbal védekezzék a jézusi örökség ellen, kevésbé bocsátható meg. E jézusi program nélkül az egyház csak segédcsapata lehet az államnak, pedig inspirálójának, jövőképet mutatójának kellene lennie.

Mit segíthet itt az átvilágítás? Nem tudom, hogy segíthet-e. De meg kell próbálni. Talán segítene az egyháznak, ha megismerhetné azt, amiért a Bokor több mint fél százada küzd és szenved. Az egyház minden tőle telhetőt megtesz ellene.

BULÁNYI GYÖRGY, INCZÉDY PÉTER, FARAGÓ FERENC

EGY RÉGI ÖT KÉRDÉS - MÉG 2005-BŐL

1. Tudsz-e tájékozódni most? Tudod-e mi van körülöttünk, mi van ma Magyarországon?

B. Gy.: Minden részletében nem, de egészében igen: a kamatra bankba adott pénzem egy év múltán kamatostól is kevesebbet ér..., a minimálbérből napi két kiló ízetlen májusi cseresznyét vásárolhatok. Úgy fosztanak ki, ahogyan akarnak. Kik? A világ legrafináltabb bűnözői

glasszé-kesztyűben és törvényesen -, a minden rendű és rangú legmagasabb méltóságok. Azok, akiknél a Pénz számolatlan, mert biztos dől az hozzájuk minden forrásból.

I. P.: Be kell vallanom, hogy nem erőltetem a tájékozódást - ezért is költöztem ki egy zsákfaluba - az erőteljes népbutító csatornákat felszámoltam - TV, újságok - maradt a válogatás a rádió s internet segítségével. Körülötünk a globalizáció folyamatát látom, Magyarország pedig ebbe a profitorientáltak meghirdetett világba erőltetett menetben erőszakolja bele gátlástalanul magyar állampolgárrá leminősített lakosságát a versenyképesség varázsszavának leple alatt. Ehhez a hazugságot, a csalást, a tolvajlást legális eszközzé avatta. Nem a pénz, hanem az erkölcsi tartás, vagy ha úgy tetszik az alkotás öröme pusztul ki a mindent megszerzés, a fogyasztás oltárán.

F. F.: Vallomással tartozom. Teljesen elvesztettem tájékozódási képességemet a körülöttem folyó (dülő) dolgokkal kapcsolatban. Már semmi sem az, aminek látszik. A *politika-pénz-hatalom* pszeudó- szentháromsága egy olyan világot láttat, amelynek kulcsszavai: demokrácia, esélyegyenlőség, az ország érdeke, ez kell az embereknek, stb. Kulcsszavak, amelyek már egyetlen egy zárba sem illenek bele. Cél is és eszköz is, hogy az éppen most itt utazó elveszítse tájékozódó képességét. Ami az egyik médiában észak, az a másikban bizton dél, ha keletre indulunk, hamar kiderül, nyugat felé tartunk. Tájékozódásomból csak arra futja, hogy látom a zűrzavart, látom, hogy sokaknak ez nagyon jó és azt is látni vélem: ez nem az Égiek akarata.

2. Miben remélsz? Reményeid napi táplálékának a neve? Mik az eszközeid, sorold fel!

B. Gy.: Istenben. A Vele egyező emberek lelkiismeretében. A mindennapi számvetésükben, hogy miben vétettek Isten=lelkiismeretük ellen. Abban, hogy van időnk naponta belebámulni a semmibe = betérdelni egy templomba, Istennek és csak Neki naponta valamennyi időt áldozni, hogy újból csinálunk időelszámolást, hogy házas-társunkkal este gyertyát gyújtunk, hogy időről időre megkeressük közös lelkivezetőnket, hogy a közösségbe hozol mindig valamit, amit ott meg akarsz beszélgetni testvéreiddel.

I. P.: A környezetpusztítás figyelmeztető jeleinek észre térítő hatásában. Reményeim napi táplálékai is ezek jelek, amelyek a túlhasznált fogyasztás újragondolásához - lehet úgy is fogalmazni, hogy a világpiac szélesebb s erősebb kontrollal biztosított újrafelosztásához vezethetnek. Eszközeim, a jelekre való figyelem felhívása népszerűsítő írásokban. Tehetem ezt gazdanyelven írt szösszeneteimmel néhány szakmai és egy értelmiségieknek szerkesztett lapban. Agrárúnió, Agrofórum, Agronapló, Agroinform, Magyar Mezőgazdaság, Kapu, stb.

F. F.: Abban, hogy van kiút, még ha a tájékozódás

összezavarodott is, a kiút ténye vitathatatlan. „*Ahol nagy a baj, hamarosan megjelenik a megváltó...*” - mondja Hölderlin Reményeimnek nincsenek napi táplálékai; félek, minden ilyen dolog csak pótcselekvés. De azt remélem, hogy egyetlen valóság létezik, s ez Isten, a többi csak káprázat: piac, pénz, GDP, tőzsde, multik, pártok és ígéretek...

3. Tudod-e, hogy merre kell menned, mennünk?

B. Gy.: Kivonulni abból a világból, melyben az urak azt tesznek Veled, amit akarsz. Nem megoldható ez anélkül, hogy falura mész, helyben dolgozol, az asszonyod elosztja pénzt, ami ott keresel, annyifelé, amennyien élnek a házában. Ötlet: tanulmányi kirándulás Visnyeszéplakra.

I. P.: Azon az úton, amelyiken senkinek nem lépek a lábára. Ezt a konfliktuskerülő bélyeget szívesen viselem, de még ezzel együtt sem sikerül mindig betartanom. Ha döntési helyzetben választhatok, akkor inkább a segítséget választom s nem mások rovására akarok gyarapodni.

F. F.: Sajnos nem. Illetve felsejlik, hogy *ellenkezőleg* (metanoia). Most amerre menetel a többség, nem arra kell menni. A helyzet bennem annyira abszurd, hogy csak a világból való teljes kivonulást - remeteséget - látok megoldásnak. De erre még gyenge vagyok - illetve a vonzerő erősebb (számítógép, munkahelyi sikerek, összkomfort, tollasodás) a világ irányából. Jézusnak elég volt negyven nap pusztai magány a megkísértés gyógyszeréül. Ha én kivonulok, úgy érzem, maradnom kell végig.

**

4. Látod-e a Bokor jövőjét, mit látsz?

B. Gy.: Azt, hogy az Isten nem fog helyettünk Bokrot csinálni. Ha akarjuk, a következő félszázad folyamán belesimulunk az egyházunkba = a világba. Ha akarjuk, felhagyunk a romlással, és újból elkezdünk szentté lenni akarni. Rajtunk fordul minden. Isten is velünk lesz, ha mi Vele leszünk.

I. P.: Ehhez nincs elég ismeretem - elismerem, saját hibámból - hogy érdemben hozzá tudjak szólni. Ma úgy fogalmaznék, hogy a KIO kötetei tartalmazzák a Bokor jövőjét, csak nem olvassák elegendően, hogy az markánsan kirajzolódhasson. A környezetpusztítás felgyorsulása egyre keményebb üzeneteket fog küldeni a döntéshozóknak s vagy saját létük fenntartása, vagy az elnyomódó tömegek kritikus nagyságra duzzadása kikényszeríti a kompromisszumot az egy bolygón együtt élésre - azaz közelít az Isten országa felé a Bokor útján, ami ma csak ösvény.

F. F.: Bízom a Bokor jövőjében, de látom a jelen bizonytalanságait is. A NATO, a globalizáció, a multik jobb szövetségesei a Sátánnak, mint a hajdan volt Varsói Szerződés, a KGST, vagy a megbonthatatlan szovjet-magyar barátság voltak. Bízom a Bokor önfelismerésében, az ártó

jelenségek felszínre kerülésében és csendes megszűnésében. Rémálmom egy olyan Bokor, amely a Katolikus Egyház tagszervezete, remekül pályázik Uniós pénzekre. Konferenciákat szervez, road-show-kon és work-shopokon bizonyítja jézusi elképzeléseit. Kidolgoz egy komplex minőségbiztosítási rendszert, bevezeti a jézusi SWOT-analízist. Nehezek Gyurka bácsi szavai, mert a legnehezebb azt elviselni, ha rászólnak az emberre, hogy már-már kezd berendezkedni egy megromlott világba.

5. Van-e helye a nemzettudatodnak a kereszténységben belül?

B. Gy.: Van. Magamat szentebbé tehetem. Párommal összefogódzhatom, hogy szentebbé legyünk. Közösséggel is valamelyest. Nemzetemmel is valamelyest. Jézus is ezt akarta: Csak Izrael elveszett juhához vagyok küldve. Istent és a páromat nem cserélem le. Közösségemet sem, csak csinálom melléje egy jobbat. A nemzetemet



nem csak Istenem segítségével és párommal és közösségemmel mindent megteszek, hogy nemzetem legyen az egész világ eleje. Egy teljesen nem és szent versenyen.

I. P.: Magyarországon ma kevesebb magyar él, mint az elszakított területeken, ahol az asszimilálódásra kényszerített kisebbségben élők sorsa erősebb nemzettudat megtartó erő. A lózungmentes nemzettudattal élők ezért a csonka országban is kisebbségbe kerültek. Ilyen szemzőből ezt a kérdést egy lengyel polgár tudná jól megválaszolni, ahol a kereszténység, a nemzettudat együtt tudott maradni. Hazai pályán ezt mind a regnáló hatalom, mind az egyház úgy igyekezett lebontani, hogy magam sem tudok rá jó választ adni leferdített szocializálódásom miatt. Egy meggyőzendő ellenség (kép) táplálja a nemzettudatomat, ami a kereszténységgel - és nem az azt képviselő egyházakkal - összeegyeztethető; a gátlástalan profitéhségű, globális hatalomra törő „urak”. Sajnos a gátlástalanságot ezen a területen a demokrácia nem oldja meg, csak kevesen hallják, hogy szól a vészhelyzet csengője. A kereszténységet pedig ma internacionalista globális kiterjedésre hivatott egyház sajátította ki, s amíg nem jut ki a saját hatalmi törekvéseit tovább generáló profitorientált szolgáltatásból s tér át a kereszténység szolgálatává, addig a Bokorra marad a kereszténység képviselője.

F. F.: Egyetértve Novák Gyula barátunkkal, én is úgy vélem, hogy ebben a kérdésben a helyes sorrend így alakul: Isten, család, haza... Ez nem csak fontossági sorrend, hanem logikai, érzelmi és lelkiismereti is. És az is hozzáteendő: lehet a három elemről külön-külön is nagyon sokat beszélni, de csak együtt érvényesek, külön-külön nem. Inkább vagyok lokálpatrióta, mint kozmopolita.

Szeretem a hazámat, nekem Magyarország a legszebb, a legnagyobb, a legjobb – ha francia, vagy olasz, vagy német lennék, akkor is ugyanezt mondanám Franciaországról, Olaszországról, Németországról...

2005.

MÁTÉ-TÓTH ANDRÁS

KERESZTÉNY EURÓPA – ÉS AMI MÖGÖTTE VAN



Mostanában a közbeszédben sokat szerepel a „keresztény Európa” kifejezés – nem utolsósorban a menekült-kérdéssel kapcsolatosan. Valóban központi szerepet játszik ez a kifejezés. Bemutat vagy ráutal valamire, amiről valószínűleg nem is beszélünk, hogyha nem kerültünk volna ebbe a helyzetbe, ti. hogy nem előre tervezetten számosan látogatnak el hozzánk átmeneti vendégséget kérve.

A „keresztény” kifejezés az egyházi szóhasználatban Krisztuskövetést jelent, a civil szóhasználatban pedig valami egészen mást: fehér, európai középosztály tudatot jelent, civil identitást akar kifejezni. Identitást, amit ennek révén fejezünk ki, hogy mi vagyunk az európaiak, keresztény európaiak. Nem történetre utaló kifejezésről van tehát szó. Európa története ugyanis meg van terhelve egy sereg olyan szörnyűséggel, amelyet az európai kiegyensúlyozott, akár büszke öntudat nem akar magáénak vallani. Ezeket zárja ki azzal, hogy az mondja, mintegy minősítő jelzővel, hogy ez egy „keresztény Európa”, vagyis nem „fasiszta Európa”, nem „kommunista Európa” és nem „koloniális Európa”, hanem „keresztény”. A másik, ami miatt nagyon fontos ez a kifejezés, hogy egyszerre kérdésessé válik nemcsak az európaiság, mert az egy földrajzi kifejezés is lehet, hanem a kereszténység mibenléte is. A bevándorlás, a népvándorlás olyan tematikát és olyan rétegeket vet fel, amelyekre a keresztény jelzőnek is különböző dimenziói tudnak válaszolni, vagy tudnak kapcsolódni hozzá. Ha Európára azt mondjuk, hogy keresztény Európa, és szeretnénk azt is beleérteni, hogy az Európaiak valamilyen értelemben keresztény módon vallásosak, akkor meg kell ennek kapcsán vizsgálnunk, hogy vajon azok az emberek, akik sokan jönnek, sokan vannak úton mifelénk, ők vajon milyen vallásúak és milyen mó-